

Uporaba uredbe o vzajemnem priznavanju

USPOSABLJANJE IZVAJALCEV USPOSABLJANJ

- **Gradivo za usposabljanje -**

Uvod

To gradivo za usposabljanje dopolnjuje smernice za uporabo Uredbe (EU) 2019/515¹. Namenjeno je inšpektorjem in drugim uradnikom nacionalnih organov ter izvajalcem usposabljanja, ki bodo izvajali usposabljanja o vzajemnem priznavanju.

Gradivo za usposabljanje vsebuje odgovore na vprašanja o uporabi Uredbe (EU) 2019/515, ki naj bi olajšali uporabo načela vzajemnega priznavanja. Primeri, uporabljeni v tem gradivu za usposabljanje, temeljijo na vprašanjih, ki so jih službe Komisije prejele od organov in podjetij.

Vzajemno priznavanje se uporablja za blago v vaši državi članici, ki ne izpolnjuje zahtev, določenih v nacionalnih tehničnih pravilih navedene države članice. Če je blago skladno z nacionalnimi tehničnimi pravili, vzajemno priznavanje ni potrebno. Če se torej vzajemno priznavanje uporablja pravilno, bi moralo biti na trgu države članice blago, ki morda ni v celoti skladno z nacionalnimi tehničnimi pravili, vendar se zakonito trži v drugi državi članici. Tako blago se šteje za skladno z nacionalnimi tehničnimi pravili v namembni državi članici, ker se zakonito trži v drugi državi članici. To načelo ima izjeme, nekaj primerov pa boste našli tudi v tem dokumentu.

Upamo, da vam bo to gradivo za usposabljanje pomagalo pri uporabi načela vzajemnega priznavanja in s tem splošnega načela prostega pretoka blaga znotraj EU.

¹ Uredba (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008 (UL L 91, 29.3.2019, str. 1).

Ocena blaga na podlagi Uredbe (EU) 2019/515

→ **Ali bi moral gospodarski subjekt obvestiti pristojne organe, ko blago, ki se zakonito trži v eni državi članici, daje na trg v drugi državi članici?**

Osnovno pravilo je, da se blago, ki se zakonito trži v eni državi članici, lahko prosto daje na trg druge države članice (ne da bi bilo treba o tem obvestiti njene organe), razen kadar je v namembni državi članici potrebna predhodna odobritev². Med ocenjevanjem blaga ne bi smeli sprejemati odločitev o preklicu dostopa do trga, razen kadar je potrebno hitro ukrepanje³. Če tako ukrepanje ni potrebno, lahko gospodarski subjekt še naprej dajejo blago na trg, razen če prejmejo upravno odločbo.

Če pravila vaše države članice za določeno blago predvidevajo postopek predhodne odobritve, bi morali gospodarski subjekt vložiti vlogo zanj.

Kakršna koli odločitev o izključitvi ali odstranitvi blaga s trga le na podlagi tega, da blago nima predhodne odobritve, ne pomeni odločbe, za katero se uporablja Uredba (EU) 2019/515. Pravilo, ki določa predhodno odobritev, samo po sebi ne pomeni tehničnega pravila v smislu Uredbe: niti ne določa zahtevanih značilnosti blaga niti ne nalaga drugih zahtev, ki vplivajo na življenjski cikel blaga.

Vendar je odločba o zavrnitvi obvezne predhodne odobritve blaga na podlagi vašega nacionalnega tehničnega pravila upravna odločba in bi jo bilo treba priglasiti v informacijski in komunikacijski sistem za nadzor trga.

→ **Kaj morate storiti, ko nameravate oceniti blago?**

Prvič, ker se Uredba (EU) 2019/515 uporablja za blago ali vidike blaga, ki niso izčrpno zajeti s harmonizacijskimi pravili Unije, se prepričajte, da blago (ali vidik blaga) ne spada na področje uporabe teh pravil.

Drugič, ko ugotovite, da ocena zadevnega blaga spada pod Uredbo (EU) 2019/515, morate nemudoma pisno stopiti v stik z gospodarskim subjektom (npr. po elektronski pošti) in ga obvestiti o naslednjem⁴:

- katero blago nameravate oceniti;
- katera nacionalna tehnična pravila ali postopek predhodne odobritve se uporabljajo, in
- o možnosti, da vam za namene ocenjevanja predloži izjavo o vzajemnem priznavanju⁵.

→ **Kako lahko preverite informacije, ki jih je predložil gospodarski subjekt?**

Za namene priglasitve upravnih odločb o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga, omogočanja komunikacije med kontaktnimi točkami za proizvode in zagotavljanja upravnega sodelovanja imajo države članice dostop do informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga⁶.

Če med ocenjevanjem blaga prejmete prostovoljno izjavo o vzajemnem priznavanju in podporna dokazila, ki so potrebna, da se preverijo v njej navedene informacije, od gospodarskega subjekta ne

² Člen 5(3) Uredbe (EU) 2019/515.

³ Uvodna izjava 29 Uredbe (EU) 2019/515.

⁴ Člen 5(1) Uredbe (EU) 2019/515.

⁵ Standardizirana predloga izjave o vzajemnem priznavanju je na voljo v vseh uradnih jezikih na naslednjem spletnem naslovu: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/40922?locale=sl>.

⁶ Uvodna izjava 44 Uredbe (EU) 2019/515.

bi smeli zahtevati nobenega drugega dodatnega dokazila. To bi moralo biti zadostno dokazilo, da se blago zakonito trži⁷.

Če pa želite preveriti, ali so informacije, navedene v izjavi o vzajemnem priznavanju, pravilne (npr. ali je tehnično pravilo, na katero se sklicuje gospodarski subjekt, zadnje tehnično pravilo v državi članici porekla), se lahko prek informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga obrnete na pristojni organ v navedeni državi članici. Če ne veste, kateri organ v navedeni državi članici je pristojni organ za določeno področje pristojnosti, se lahko prek informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga obrnete na kontaktno točko za proizvode v navedeni državi članici ter prosite, naj vam posredujejo kontaktne podatke odgovornega pristojnega organa. Pristojni organi in kontaktne točke za proizvode bi morali na vašo zahtevo, poslano prek komunikacijskega modula informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga, odgovoriti v 15 delovnih dneh⁸. Če ne odgovorijo v navedenem roku, bodo iz sistema prejeli opomnik, naj vam pošljejo odgovor⁹.

→ Kako oceniti blago, ki ima v vaši državi članici drugačno embalažo ali ime kot v državi članici porekla?

Blago, ki ga eno podjetje proizvaja za prodajo pod blagovno znamko drugega podjetja, se imenuje izdelek zasebne blagovne znamke.

Če se izdelek zasebne blagovne znamke da samo na vaš nacionalni trg, ne da bi bil najprej dan na voljo končnim uporabnikom v drugi državi članici, se Uredba (EU) 2019/515 seveda ne uporablja. Če gospodarski subjekt dokaže, da gre za „blago te vrste“, ki se zakonito trži v drugi državi članici, pa se uporablja vzajemno priznavanje.

Na primer enaka vrsta blaga, npr. kruh, ki ga proizvaja isti proizvajalec na podlagi istega recepta in z enakimi sestavinami, vendar ima različno embalažo glede na državo članico, v kateri se bo tržil (npr. modra embalaža v eni državi in zelena v drugi), z oznako v različnih jezikih ali pod drugim imenom. Proizvajalec lahko na primer spremeni embalažo, da bo ustrezala jezikovnim zahtevam v vaši državi članici, namesto da bi na blago dodal dodatno etiketo. Barva embalaže ali ime se lahko razlikujeta zaradi različnih želja potrošnikov v različnih državah ali različnih blagovnih znamk istega izdelka. V takih primerih se uporablja vzajemno priznavanje. Enaka embalaža bi verjetno olajšala identifikacijo blaga med ocenjevanjem, vendar je na tem mestu potrebna bolj poglobljena analiza (npr. primerjava sestavin na etiketi modre in zelene embalaže).

Pri tem je treba poudariti tudi, da mora gospodarski subjekt v tej situaciji predložiti tudi vsa ustrezna dokazila, potrebna za dokazovanje, da gre kljub različnemu imenu in embalaži za blago iste vrste (dokazila lahko na primer vključujejo fotografijo obeh vrst embalaže in kratko pojasnilo; fotografijo etiket z obeh različnih embalaž, s katere je razvidno, da so vse sestavine enake).

→ Kakšna sta namen in postopek ocenjevanja?

⁷ Člen 5(4) Uredbe (EU) 2019/515.

⁸ Več informacij o komunikacijskem modulu informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga je na voljo na spletnem naslovu:
<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/display/ICSMS/Communication+Module?preview=/532811175/532811207/Communication%20Module%20-%20User%20guide.pdf>.

⁹ Člen 5(7) in člen 10(3) Uredbe (EU) 2019/515.

Ker bi morale biti upravne odločbe o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga za blago, ki se že zakonito trži v drugi državi članici, izjeme od temeljnega načela prostega pretoka blaga, je treba zagotoviti, da take odločbe upoštevajo obstoječe obveznosti, ki izhajajo iz načela vzajemnega priznavanja¹⁰.

Namen ocene v skladu z Uredbo (EU) 2019/515 je ugotoviti:

- ✓ ali se blago zakonito trži v drugi državi članici in
- ✓ ali so legitimni javni interesi, ki jih zajemajo nacionalna tehnična pravila, ustrezno zaščiteni.¹¹

Postopen pristop k ocenjevanju na podlagi načela vzajemnega priznavanja

→ **Prvi del ocene: Ali se blago, ki ni v skladu z nacionalnimi pravili, zakonito trži v državi članici porekla?**

Blago se zakonito trži v državi članici porekla v naslednjih primerih:

a. Prva možnost:

- blago je v skladu z ustreznimi nacionalnimi tehničnimi pravili, ki se uporabljajo v državi članici, in
- blago je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici.

Za blago se uporablja načelo vzajemnega priznavanja, le če sta izpolnjeni obe merili.

b. Druga možnost:

- za blago se ne uporablja nobeno nacionalno tehnično pravilo v državi članici porekla in
- blago je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici.

Če v državi članici porekla ni pravil, ki bi se uporabljala za določeno blago, zadostuje, da je blago dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici, da je upravičeno do vzajemnega priznavanja.

Ali je država porekla blaga pomembna pri določanju, ali se blago zakonito trži v državi članici?

Poreklo blaga pri opredelitvi „zakonitega trženja“ ni pomembno. Kot smo videli, je pomembno, ali je blago skladno s tehničnimi pravili v eni od držav članic (če obstajajo pravila glede določenega blaga) in ali je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici. Če blago izpolnjuje obe merili, se lahko uveljavlja načelo vzajemnega priznavanja. Na primer, blago, proizvedeno v tretji državi, ki je

¹⁰ Uvodna izjava 28 Uredbe (EU) 2019/515.

¹¹ Člen 5(1) Uredbe (EU) 2019/515.

v skladu s tehničnimi pravili ene od držav članic in je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici, je upravičeno do vzajemnega priznavanja.

Zahteva glede porekla blaga je pomembna le, če se blago zakonito trži v državi Efte, ki je pogodbenica Sporazuma EGP. Te države so Islandija, Lihtenštajn in Norveška. Blago, ki se zakonito trži v teh državah, mora tudi izvirati iz države, ki je ena od pogodbenic Sporazuma EGP. Natančneje, izvirati mora iz države EU ali iz Islandije, Lihtenštajna ali Norveške.

Kaj se zgodi, če se tehnična pravila, ki veljajo za blago, v državi članici porekla spremenijo in blago ni več skladno z navedenimi pravili? Ali mora gospodarski subjekt spremeniti značilnosti blaga?

Spremembe nacionalnih pravil lahko zahtevajo tudi spremembe blaga. Če določeno blago izpolnjuje spremenjene tehnične zahteve, se ga ne bi smelo spreminjati. Če pa blago ne izpolnjuje več nacionalnih pravil države članice, v kateri se blago zakonito trži, ker so bila taka pravila spremenjena, bo treba blago spremeniti tako, da bo skladno z zakonodajo države članice, v kateri se je zakonito trži.

→ Drugi del ocene: Ali je legitimni javni interes, ki ga zajema vaše tehnično pravilo, ustrezno zaščiten?

Naslednja vprašanja vam lahko pomagajo ugotoviti, ali je legitimni javni interes, ki ga zajema tehnično pravilo, ki ga uporabljate, ustrezno zaščiten:

- Kaj je legitimni javni interes, ki ga zajema nacionalno tehnično pravilo v vaši državi članici?

To je razlog za uvedbo posebnega pravila za blago, na primer zaščita javnega zdravja, davčni nadzor, varstvo okolja, varstvo potrošnikov.

- Kako nacionalna tehnična pravila v vaši državi članici zajemajo ta legitimni javni interes?

Opreделите zahteve, določene v nacionalnem tehničnem pravilu, povezane z: (i) značilnostmi blaga ali (ii) življenjskim ciklom blaga, potem ko je dano na voljo na trgu (npr. uporaba, recikliranje itd.).

- Ali je z značilnostmi ocenjenega blaga legitimni javni interes, ki ga zajema nacionalno tehnično pravilo, ustrezno zaščiten in dosežen?

Kot je bilo opisano, ocenjeno blago ni v skladu z nacionalnimi tehničnimi pravili vaše države članice, sicer se ne bi uveljavljalo vzajemno priznavanje. Vendar bi morali oceniti, ali je element, ki manjka v ocenjenem blagu in zaradi katerega blago ni skladno z nacionalnimi tehničnimi pravili, tak, da je treba omejiti ali zavrniti dostop do trga za ocenjeno blago. Upoštevati morate, da se v skladu z načelom vzajemnega priznavanja šteje, da je blago, ki se zakonito trži v drugi državi članici, združljivo z vašimi nacionalnimi tehničnimi pravili, čeprav v resnici ni v celoti skladno. Odločitev o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga za tako blago bi morala biti izjema od temeljnega načela prostega pretoka blaga. Kadar je javni interes ustrezno zaščiten, bi bilo treba omogočiti dostop do trga za blago, tudi če blago ni v skladu z nekaterimi elementi vašega nacionalnega tehničnega pravila.

- Kaj storiti, če glede na značilnosti ocenjenega blaga menite, da legitimni javni interesi, ki jih zajema vaše nacionalno tehnično pravilo, niso ustrezno zaščiteni?

Pri ocenjevanju blaga bi morali upoštevati vse tehnične ali znanstvene dokaze, pomembne za oceno, ter značilnosti blaga, ki se ocenjuje.

Če ugotovite, da legitimni javni interes ni ustrezno zaščiten, bi morali opredeliti ukrep, ki je z vidika prostega pretoka blaga najmanj omejevalen. Če se odločite za upravno odločbo o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga za blago, mora ta odločba vsebovati vse elemente iz člena 5(11) Uredbe (EU) 2019/515.

→ Kako zagotoviti sorazmernost upravne odločbe?

Sorazmernost uporabe nacionalnega tehničnega pravila za izdelek bi bilo treba določiti za vsak posamezni primer¹².

Ocena bi morala temeljiti na značilnostih blaga. Sodišče Evropske unije je presodilo, da je upravna praksa nesorazmerna, kadar „sistematično prepoveduje trženje vseh živil, ki so jim dodani vitamini in minerali, ne da bi razlikovala glede na različne dodane vitamine in minerale ali glede na stopnjo tveganja, ki bi jo lahko njihovo dodajanje predstavljalo za javno zdravje“¹³.

Če legitimni javni interes glede na značilnosti blaga ni ustrezno zaščiten, se lahko dostop do trga omeji ali zavrne.

Prepoved dajanja blaga na trg je lahko primerna za doseg cilja v javnem interesu, vendar taka prepoved ni potrebna, če se lahko isti cilj doseže z ukrepi, ki so z vidika prostega pretoka blaga manj omejevalni. Ukrep, ki ni potreben, ni sorazmeren.

Kako ravnati v primeru živila, katerega trženje je v vaši državi članici prepovedano, ker vsebnost hranil v njem presega največjo količino, določeno z nacionalnimi tehničnimi pravili? Ali bi bilo treba trženje takih živil dovoliti na podlagi načela vzajemnega priznavanja?

Trženje takega živila bi moralo biti v vaši državi članici dovoljeno na podlagi načela vzajemnega priznavanja. Vendar je uporaba nacionalnega tehničnega pravila lahko upravičena na podlagi razlogov v javnem interesu (varovanje javnega zdravja). Pristojni nacionalni organi lahko zavrnejo vlogo za pridobitev dovoljenja za trženje takih dopolnil le, če navedena dopolnila resnično ogrožajo javno zdravje. Ocena bi morala temeljiti na celoviti znanstveni oceni resničnega tveganja za javno zdravje.

Prepoved trženja blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, je eden najbolj omejevalnih ukrepov, kar jih je mogoče sprejeti. Zavrnitev dostopa do trga za tako blago bi morala zato biti skrajna možnost, kadar ni na voljo drugih, manj omejevalnih ukrepov, kot je označevanje, s katerimi bi se dosegel javni interes.

Upravna odločba

Podlaga za upravno odločbo je nacionalno tehnično pravilo, ki se uporablja v vaši državi članici. Neposredni ali posredni učinek upravnih odločb je omejitev ali zavrnitev dostopa do trga. Pojem „upravna odločba“ vključuje vsak upravni ukrep, ki temelji na vašem nacionalnem tehničnem pravilu in ima enak ali bistveno enak pravni učinek, tj. omejitev ali zavrnitev dostopa do trga¹⁴.

¹² Uvodni izjavi 27 in 28 ter člen 5(1) Uredbe (EU) 2019/515.

¹³ Komisija/Kraljevina Danska, zadeva C-192/01, ECLI:EU:C:2003:492, točka 55.

¹⁴ Člen 2(1) Uredbe (EU) 2019/515.

V upravni odločbi morajo biti dovolj podrobno navedeni razlogi za zavrnitev ali omejitev dostopa do trga. To omogoča oceno, ali je odločba združljiva z načelom vzajemnega priznavanja in Uredbo (EU) 2019/515. Upravna odločba mora zlasti vključevati¹⁵:

- a) nacionalno tehnično pravilo, na katerem temelji upravna odločba;
- b) legitimne razloge v javnem interesu, ki upravičujejo uporabo nacionalnega tehničnega pravila, na katerem temelji upravna odločba;
- c) tehnične ali znanstvene dokaze, ki jih je upošteval vaš pristojni organ, vključno z morebitnimi pomembnimi tehničnimi razvojnimi dosežki, do katerih je prišlo od začetka veljavnosti nacionalnega tehničnega pravila;
- d) povzetek vseh utemeljitev, ki jih je predložil zadevni gospodarski subjekt in so pomembne za oceno, ali se blago zakonito trži in ali je legitimni javni interes, ki ga zajema vaše veljavno nacionalno tehnično pravilo, ustrezno zaščiteno, ob upoštevanju značilnosti zadevnega blaga, in
- e) dokazila, da je upravna odločba primerna za uresničevanje zastavljenega cilja in ne presega tistega, kar je potrebno za dosego navedenega cilja.

V upravni odločbi morajo biti navedena pravna sredstva, ki jih omogočajo vaša nacionalna tehnična pravila, in roki, ki se uporabljajo za navedena pravna sredstva. Poleg tega mora biti v njej navedeno, da lahko gospodarski subjekti uporabijo mrežo SOLVIT in postopek reševanja težav, določen v Uredbi (EU) 2019/515¹⁶.

→ Kako priglasiti upravno odločbo?

O upravni odločbi morate nemudoma obvestiti gospodarski subjekt. Najpozneje v 20 delovnih dneh po sprejetju upravne odločbe jo morate uradno priglasiti tudi Komisiji in drugim državam članicam¹⁷.

Uporabniški priročnik za inšpektorje najdete na spletnem naslovu:

https://webgate.ec.europa.eu/icsms_internal/secure/docs/info/manual/ICSMSUsersGuide-Inspectors_EN.pdf.

Če vaš organ nima dostopa do informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga, se obrnite na nacionalnega administratorja navedenega sistema ali pišite na GROW-ICSMS@ec.europa.eu.

Za več informacij pišite na GROW-MUTUAL-RECOGNITION@ec.europa.eu.

→ Ali se naložijo sankcije, če pristojni organ ne priglasí upravne odločbe v informacijskem in komunikacijskem sistemu za nadzor trga?

Sodišče Evropske unije je v sodbi Airbnb Ireland¹⁸ razsodilo, da ukrepa, ki omejuje svobodo opravljanja storitev informacijske družbe, ki jih zagotavlja gospodarski subjekt s sedežem na ozemlju druge države članice, ni mogoče uveljavljati zoper posameznike, če država članica ni izpolnila svoje obveznosti glede priglasitve ukrepa. V skladu s tem je Sodišče presodilo, da lahko posameznik nasprotuje uporabi omejevalnih ukrepov države članice, ki so mu bili naloženi in omejujejo svobodo

¹⁵ Člen 5(10) in (11) Uredbe (EU) 2019/515.

¹⁶ Člen 5(12) Uredbe (EU) 2019/515.

¹⁷ Člen 5(9) Uredbe (EU) 2019/515.

¹⁸ Airbnb Ireland, zadeva C-390/18, ECLI:EU:C:2019:1112.

navedenega posameznika pri zagotavljanju storitev informacijske družbe, ki jih ta posameznik opravlja iz druge države članice, če ti ukrepi niso bili priglašeni v skladu z direktivo o elektronskem poslovanju.

Po analogiji je mogoče, da brez uradne priglasitve upravne odločbe Komisiji in drugim državam članicam prek informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga ukrepa ne bi bilo mogoče uveljavljati proti posameznikom in bi gospodarski subjekti lahko nasprotovali uporabi navedene upravne odločbe.